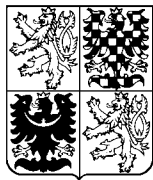

Ročník 2004

SBÍRKA ZÁKONŮ

ČESKÁ REPUBLIKA

Částka 97

Rozeslána dne 14. května 2004

Cena Kč 17,50

O B S A H:

299. Nález Ústavního soudu ze dne 9. března 2004 ve věci návrhu na zrušení části ustanovení § 11 odst. 3 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění zákona č. 273/2001 Sb., zákona č. 320/2001 Sb., zákona č. 450/2001 Sb. a zákona č. 231/2002 Sb.
300. Nález Ústavního soudu ze dne 10. března 2004 ve věci návrhu na zrušení části ustanovení § 106 odst. 2 zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění zákona č. 83/1998 Sb.
-

299

N Á L E Z

Ústavního soudu

Jménem České republiky

Ústavní soud rozhodl dne 9. března 2004 v plénu o návrhu skupiny poslanců Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky na zrušení části ustanovení § 11 odst. 3 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění zákona č. 273/2001 Sb., zákona č. 320/2001 Sb., zákona č. 450/2001 Sb. a zákona č. 231/2002 Sb., vyjádřené slovy „jakož i k přiměřenosti výše pokuty vzhledem k majetkovým poměrům osoby, která se protiprávního jednání dopustila“,

takto:

Návrh se zamítá.

Odůvodnění

I.

Skupina 41 poslanců Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky (dále jen „skupina poslanců“ nebo „navrhovatelé“) podala Ústavnímu soudu návrh na zrušení části ustanovení § 11 odst. 3 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění zákona č. 273/2001 Sb., zákona č. 320/2001 Sb., zákona č. 450/2001 Sb. a zákona č. 231/2002 Sb., (dále jen „zákon o krajích“ nebo „krajské zřízení“), vyjádřené slovy „jakož i k přiměřenosti výše pokuty vzhledem k majetkovým poměrům osoby, která se protiprávního jednání dopustila“, pro její rozpor s ustanovením čl. 1, čl. 3 odst. 1, čl. 7 odst. 1 a čl. 10 odst. 2 a 3 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“). Skupina poslanců se domnívá, že přijetím citovaného ustanovení zákona o krajích došlo k výraznému zásahu do ústavně zaručené rovnosti v právech (čl. 1 Listiny), zákazu diskriminace (čl. 3 odst. 1 Listiny), práva na soukromí (čl. 7 odst. 1 Listiny) a práva na ochranu osobnosti (čl. 10 odst. 2 a 3 Listiny).

Skupina poslanců tvrdí, že „hledisko přiměřenosti výše pokuty majetkovým poměrům osoby, která se dopustila protiprávního jednání, není vyjádřeno ani v jiných normách právního řádu České republiky, které upravují správní delikty“. Nelze proto považovat za přípustné, aby byla tímto způsobem založena v právním řádu nerovnost osob, které se dopouštějí protiprávního jednání v různých oblastech veřejné správy. Z důvodové zprávy navíc není zřejmý úmysl zákonodárce (resp. předkladatele právní úpravy). Skupina poslanců je dále přesvědčena, že i kdyby tímto úmyslem mělo být posílení účinnosti ukládané sankce nebo snaha – pomocí zákonného vyjádření rozhodných hledisek – zabránit excesům z mezí volné úvahy či libovůli na straně správního orgánu, nelze tak činit způsobem, který je protiústavní.

Skupina poslanců rovněž poukazuje na nejasnost samotného pojmu „majetkové poměry“, jehož zkoumání orgánem veřejné správy považuje za nepřijatelné především proto, že se jedná o nepřipustné zasahování do soukromé sféry osob. „Poměry pachatele“ jsou prý relevantní jen pro výměru trestu v trestním právu (viz § 31 odst. 1 trestního zákona), a jsou přitom konstantně interpretovány jako poměry osobní a rodinné, nikoli jako poměry majetkové. Podle mínění skupiny poslanců zkoumání majetkových poměrů navíc nesouvisí s předmětem řízení, ve kterém je sankce za protiprávní jednání ukládána, takže se jedná o protiústavní shromažďování údajů o osobě, která se takového jednání dopustila.

Skupina poslanců se domnívá, že dostatečnou obranu proti eventuálním tvrdostem zákona, kterým má napadená právní úprava zřejmě čelit, představuje přezkum rozhodnutí

o uložení sankce cestou opravných prostředků (resp. po 1. lednu 2003 soudním přezkumem rozhodnutí v plné jurisdikci); oproti tomu zákonem uložené zkoumání „majetkových poměrů“ krajem vytváří základ pro nepřipustné a protiústavní nerovné zacházení s osobami, které se dopustí totožného protiprávního jednání. S ohledem na to, že se může jednat o osobu právnickou i o osobu fyzickou, byla by interpretace a aplikace pojmu „majetkové poměry“ nutně odlišná (srov. a contrario nálezy sp. zn. Pl. ÚS 47/95); tak je tomu např. v případech rozhodování „o poměrech žadatele o osvobození od soudního poplatku podle ustanovení § 138 občanského soudního řádu“.

Skupina poslanců poukazuje na to, že podle čl. 1 a čl. 3 odst. 1 Listiny se základní práva a svobody zaručují všem bez rozdílu, takže ani zákon nemůže při stanovení výše pokuty za totožné protiprávní jednání znevýhodňovat nebo privilegiovat skupiny osob. Takový postup by byl contra constitutionem, resp. v rozporu s citovanými ustanoveními Listiny. Skupina poslanců znovu zdůrazňuje, že zkoumání majetkových poměrů správním orgánem v souvislosti s ukládáním sankce podle čl. 7 odst. 1 a čl. 10 odst. 2 a 3 Listiny by bylo protiústavním zásahem do soukromí a neoprávněným shromažďováním údajů o ní.

II.

Ústavní soud požádal o vyjádření k návrhu na zrušení napadeného ustanovení účastníky řízení Poslaneckou sněmovnu a Senát Parlamentu České republiky jakožto orgány, jež napadené rozhodnutí vydaly (§ 69 odst. 1 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů). Dále požádal o vyjádření podle § 48 odst. 2 ve spojení s § 49 odst. 1 zákona o Ústavním soudu Ministerstvo vnitra.

Poslanecká sněmovna především uvedla, že právní názor navrhovatelů se jeví jako velmi účelový, povrchní a nepřihlíží k požadavku na efektivní a hospodárný výkon státní správy (při uplatňování sankcí), který musí být veden snahou o zajištění vymahatelnosti uložené pokuty. V návaznosti na argumentaci navrhovatelů týkající se porušení ústavně zaručené rovnosti v právech odkázala na nálezy Ústavního soudu ze dne 2. dubna 1996 sp. zn. Pl. ÚS 47/95, podle něhož nelze namítat nerovnost tam, kde zákon stanoví pro všechny subjekty, které lze zahrnout pod osobní rozsah právního předpisu, stejné podmínky. To, že zákonodárce do právního předpisu zahrnul ustanovení k odstranění tvrdosti v individuálních případech, nelze samo o sobě považovat za zvýhodnění či znevýhodnění určité skupiny osob. Pokud jde o zjišťování majetkových poměrů, upozornila Poslanecká sněmovna na nálezy Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 13/98 [Sbírka nálezu a usnesení Ústavního soudu (dále jen „Sbírka rozhodnutí“), svazek 14, str. 107 a násl.], podle něhož se (právě s ohledem na rozmanitost forem právnických osob) těžko hledá společné kritérium pro posuzování jejich majetkových poměrů. „I přes tuto skutečnost bude věcí kraje, aby vymezil kritéria, k nimž bude při posuzování majetkových poměrů právnických osob při stanovení výše pokuty přihlížet.“ Tvrzení navrhovatelů, že hledisko přiměřenosti výše pokuty k majetkovým poměrům osoby, která se dopustila protiprávního jednání, není vyjádřeno v jiných normách obsažených v právním řádu, považuje Poslanecká sněmovna s ohledem na trvalý vývoj právního řádu (na zavádění nových, dosud nepoužívaných institutů) za zavádějící.

Poslanecká sněmovna pro úplnost poukázala na to, že podle doporučení výboru pro veřejnou správu, regionální rozvoj a životní prostředí při projednávání novely zákona o krajích schválila změnu ustanovení § 11 odst. 1 vládního návrhu zákona tak, že slovo „uložit“ bylo nahrazeno slovy „může uložit“, takže kraj vedle správního uvážení o výši pokuty podle čl. 11 odst. 3 dostal možnost neuložit pokutu vůbec. Zákon č. 231/2002 Sb., kterým bylo do zákona o krajích zařazeno napadené ustanovení § 11 odst. 3, byl schválen dne 16. května 2002, byl podepsán příslušnými ústavními činiteli a byl řádně vyhlášen.

Podle názoru Poslanecké sněmovny není proto napadená část ustanovení § 11 odst. 3 zákona o krajích v rozporu s Listinou. Poslanecká sněmovna uvedla, že jednala v přesvědčení,

že přijatý zákon je v souladu s Ústavou České republiky (dále jen „Ústava“), ústavním pořádkem a právním řádem České republiky.

Senát ve svém vyjádření v první řadě poukázal na to, že při projednávání dotčené novely se výbor ústavněprávní a výbor pro územní rozvoj, veřejnou správu a životní prostředí usnesly doporučit Senátu, aby návrh novely zákona o krajích vrátil s pozměňovacími návrhy, mezi nimiž byl také návrh na vypuštění části ustanovení § 11 odst. 3 zákona o krajích v totožném znění, jaké navrhuje skupina poslanců. Orgány Senátu při svém rozhodování vycházely především z toho, že zkoumání přiměřenosti výše pokuty vzhledem k majetkovým poměrům delikventa je právní zásadou, která může být plně uplatněna v případech, kdy zákon umožňuje orgánu ukládajícímu sankci volit (při zachování zákonných pravidel) z různých druhů sankcí. Tak je tomu v trestním právu, kdy ustanovení § 54 trestního zákona v souvislosti s ukládáním peněžitého trestu stanoví povinnost přihlížet k majetkovým poměrům pachatele a současně přikazuje peněžitý trest neukládat, pokud by byl zřejmě nedobytný „s tím, že je umožněno uložit jiný druh trestu“; dále pak i v případě nezaplacení uloženého peněžitého trestu je nutno namísto něj uložit trest alternativní. Podle názoru Senátu je v případě správního trestání právní stav odlišný, neboť v současné době kromě právní úpravy přestupků neexistuje obecná právní úprava, která by stanovila odpovídající hmotněprávní a procesní pravidla sjednocující stávající proces projednávání jiných správních deliktů. Jednotlivé právní úpravy správních deliktů zakotvené ve zvláštních zákonech jsou nesourodé a v naprosté většině případů umožňují za protiprávní jednání uložit pouze jediný druh sankce – pokutu. Je tomu tak i v případě správního deliktu podle § 11 zákona o krajích. Za této situace by striktní uplatnění zásady, podle níž je třeba při ukládání pokuty přihlížet k majetkovým poměrům delikventa, v řadě případů znamenalo, že delikventovi, vůči němuž je pokuta obtížně vymahatelná, by nebylo možné sankci za protiprávní jednání uložit ve výši odpovídající závažnosti spáchaného jednání, eventuálně v případě jasné nedobytnosti by nebylo možné sankci uplatnit vůbec. Důvodem je prý absence možnosti uložit alternativní trest. V důsledku toho by povinná aplikace uvedené zásady mohla vést k nerovnému postavení osob před zákonem, neboť za obdobné protiprávní jednání by některé osoby byly sankcionovány a jiné – s ohledem na momentální stav svých majetkových poměrů – by byly sankce zbaveny nebo pokutovány neúměrně protiprávnímu jednání, jehož se dopustily. Vedle toho byl vnímán také argument poukazující na to, že s ohledem na absenci obecné právní úpravy správního trestání nemají orgány územní samosprávy dostatečné prostředky k tomu, aby v každém jednotlivém případě právně relevantním způsobem majetkové poměry delikventů zjišťovaly. Zejména z těchto důvodů bylo navrženo citovanou část ustanovení § 11 odst. 3 zákona o krajích vypustit.

Návrh novely zákona o krajích byl podle sdělení Senátu zařazen na 17. schůzi třetího funkčního období Senátu dne 10. května 2002. Po obecné rozpravě nebyl tento návrh schválen, neboť z přítomných 64 senátorů pro návrh hlasovalo 28 a proti návrhu 24 senátorů. Poté následovala podrobná rozprava, ve které byl mimo jiné podán i pozměňovací návrh výborů Senátu na vypuštění části ustanovení § 11 odst. 3 zákona o krajích. Následně byl v hlasování o jednotlivých pozměňovacích návrzích tento pozměňovací návrh Senátem schválen, neboť ze 64 přítomných senátorů hlasovalo pro 55 a nikdo nebyl proti. Následovalo hlasování o návrhu vrátit návrh novely zákona o krajích Poslanecké sněmovně s přijatými pozměňovacími návrhy. Tento návrh však přijat nebyl, neboť z přítomných 65 senátorů pro hlasovalo 20 a proti byli 4 senátoři. V souladu s jednacím řádem Senátu tím jednání o návrhu novely zákona o krajích skončilo a v důsledku nepřijetí usnesení Senátu byl návrh novely zákona o krajích přijat podle čl. 46 odst. 3 Ústavy uplynutím lhůty třiceti dnů od jeho postoupení Senátu.

Senát proto uvedl, že je na Ústavním soudu, aby ústavnost předmětné části ustanovení § 11 odst. 3 zákona o krajích posoudil.

Ministerstvo vnitra (dále jen „ministerstvo“) ve svém vyjádření poukázalo na to, že pojem „majetkové poměry“ je vysvětlován v komentáři k § 54 trestního zákona (pramen ASPI). Uvádí, že tento pojem se vyskytuje v právním řádu poměrně často, a to – kromě § 83 zákona o Ústavním soudu – zvláště v zákoně č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „trestní zákon“). Podle § 54 odst. 1 trestního zákona přihlédne soud při výměře peněžitého trestu k osobním a majetkovým poměrům pachatele ve skutkových podstatách trestných činů zakotvených v § 129 nebo v § 256c trestního zákona. Tento pojem se vyskytuje také v zákoně č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „trestní řád“), konkrétně v § 73a odst. 2 písm. a), v § 91 odst. 1 a v § 309 odst. 1, dále v ustanovení § 450 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a konečně i v čl. 13 Úmluvy o mezinárodním přístupu k soudům (sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 58/2001 Sb. m. s.). Ministerstvo proto dovozuje, že jestliže skutečnost, že soudy podle zákona přihlížejí při výměře peněžitého trestu k osobním a majetkovým poměrům pachatele, nebyla shledána protiústavní, pak by nemělo být považováno za protiústavní ani to, jestliže kraj podle ustanovení § 11 odst. 3 zákona o krajích při stanovení výše pokuty – kterou může uložit za porušení povinnosti stanovené právním předpisem kraje až do výše 200 000 Kč právnické osobě a fyzické osobě, která je podnikatelem – přihlíží i k přiměřenosti výše pokuty vzhledem k majetkovým poměrům osoby, která se protiprávního jednání dopustila. Ministerstvo dále poukázalo na to, že zákon stanovením kritérií pro výši pokuty v ustanovení § 11 odst. 3 zákona o krajích (příčemž jedno z nich vyjadřují slova „jakož i k přiměřenosti výše pokuty vzhledem k majetkovým poměrům osoby, která se protiprávního jednání dopustila“) dává záruku, že tato kritéria jsou závazná při ukládání pokut všem bez rozdílu, a při jejich použití by tedy nešlo o nerovné zacházení s osobami, které se dopustí totožného protiprávního jednání.

Ministerstvo konečně dodalo, že při přípravě nového znění § 11 odst. 3 vládního návrhu zákona bylo přihlíženo k názorům Ústavního soudu vysloveným v souvislosti s různými projednávanými případy, především s názory obsaženými v nálezu Ústavního soudu vyhlášeném pod č. 405/2002 Sb.; šlo o to vyloučit takový zásah do majetku pachatele deliktu, v důsledku kterého by byla „zničena“ majetková základna pro jeho další podnikatelskou činnost, a eliminovat i závažné dopady nejen na osobu delikventa, ale i na další členy jeho domácnosti. V tomto směru se lze odvolat i na usnesení (správně nález) pléna Ústavního soudu pod sp. zn. Pl. ÚS 47/95. Záměrem tedy bylo zamezit tomu, aby došlo k uložení pokuty v likvidační výši, což by představovalo v zásadě nejtvrďší případ zásahu do majetkových poměrů. To by současně mohlo vést i k porušení čl. 26 odst. 1 Listiny, jakož i k porušení práva vlastnit majetek podle čl. 11 odst. 1 Listiny a čl. 1 Dodatkového protokolu k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod, podle něhož státy mohou přijímat zákony, které považují za nezbytné, aby upravily užívání majetku v souladu s obecným zájmem a zajistily placení daní a jiných poplatků nebo pokut. Dále bylo záměrem zabránit porušení čl. 1 Listiny, neboť uložení pokuty v likvidační výši by způsobilo zásadní nerovnost subjektů v oblasti sociální (srov. nález Ústavního soudu vyhlášený pod č. 168/1995 Sb. či rozhodnutí pléna Ústavního soudu pod sp. zn. Pl. ÚS 3/02).

III.

Vlastní rozbor věci

Navrhovatelé se podaným návrhem domáhají zrušení části ustanovení § 11 odst. 3 zákona o krajích vyjádřené slovy „jakož i k přiměřenosti výše pokuty vzhledem k majetkovým poměrům osoby, která se protiprávního jednání dopustila“.

1. Ústavní soud ze zprávy o 47. schůzi Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky zjistil, že dne 26. března 2002 byl návrh zákona č. 231/2002 Sb., kterým se mění a

doplňuje zákon o krajích (dále jen „návrh zákona č. 231/2002 Sb.“), schválen potřebnou většinou poslanců (pro hlasovalo 94 poslanců, proti 65 poslanců). Ze zprávy o 17. schůzi třetího funkčního období Senátu Parlamentu České republiky Ústavní soud zjistil, že dne 10. května 2002 byl pozměňovací návrh výborů Senátu na vypuštění části ustanovení § 11 odst. 3 zákona o krajích vyjádřené slovy „jakož i k přiměřenosti výše pokuty vzhledem k majetkovým poměrům osoby, která se protiprávního jednání dopustila“ potřebnou většinou senátorů schválen (pro hlasovalo 55 senátorů, proti nikdo). Návrh na vrácení návrhu zákona č. 231/2002 Sb. Poslanecké sněmovně ve znění přijatých pozměňovacích návrhů však přijat nebyl (z přítomných 65 bylo 20 senátorů pro, 4 senátoři proti). Podle jednacího řádu Senátu nepřijetím usnesení Senátu jednání o návrhu zákona č. 231/2002 Sb. skončilo a v souladu s ustanovením čl. 46 odst. 3 a 1 Ústavy byl návrh zákona č. 231/2002 Sb. uplynutím lhůty třiceti dnů (v níž se Senát nevyjádřil) přijat. Poté byl návrh zákona č. 231/2002 Sb. podepsán ústavními činiteli a řádně vyhlášen ve Sbírce zákonů v částce 87 rozeslané dne 4. června 2002.

2. Po stránce věcné navrhovatelé konkrétně namítají (jak je patrné z obsahu návrhu), jednak že právní úpravou v citované části ustanovení § 11 odst. 3 zákona o krajích je v právním řádu založena nerovnost osob, které se dopouštějí protiprávního jednání v různých oblastech veřejné správy, jednak (i kdyby tím měla být posílena účinnost ukládané sankce nebo obrana proti excesům z mezí volné úvahy správního orgánu) že tak nelze činit protiústavním způsobem. Proto se domnívají, že napadená část uvedeného ustanovení není v souladu s ústavním pořádkem České republiky, neboť jejím přijetím dochází k porušování ústavně zaručené rovnosti v právech (čl. 1 Listiny), zákazu diskriminace (čl. 3 odst. 1 Listiny), práva na soukromí (čl. 7 odst. 1 Listiny a práva na ochranu osobnosti (čl. 10 odst. 2 a 3 Listiny).

A. Ústavní soud se zabýval především tím, zda je část ustanovení § 11 odst. 3 zákona o krajích vyjádřená slovy „jakož i k přiměřenosti výše pokuty vzhledem k majetkovým poměrům osoby, která se protiprávního jednání dopustila“ v rozporu s čl. 1 a čl. 3 odst. 1 Listiny, jichž se navrhovatelé dovolávají.

a) Ze souvisejícího ustanovení § 11 odst. 1 zákona o krajích plyne, že kraj může uložit pokutu do výše 200 000 Kč, jestliže právnická osoba nebo podnikající fyzická osoba poruší povinnost (v oblasti samostatné působnosti nebo v oblasti přenesené působnosti kraje), která je stanovena v konkrétním právním předpisu (vyhlášce, nařízení) kraje.

Příslušný text, který je skupinou poslanců navrhován ke zrušení (tj. slova „jakož i k přiměřenosti výše pokuty vzhledem k majetkovým poměrům osoby, která se protiprávního jednání dopustila“), je částí § 11 odst. 3 zákona o krajích, který celý zní takto: „Při stanovení výše pokuty podle odstavce 1 kraj přihlíží zejména k povaze, závažnosti, době trvání a následkům protiprávního jednání, jakož i k přiměřenosti výše pokuty vzhledem k majetkovým poměrům osoby, která se protiprávního jednání dopustila.“. Toto ustanovení navazuje na výše zmíněné ustanovení § 11 odst. 1 citovaného zákona, které zní: „Kraj může uložit pokutu až do výše 200 000 Kč právnické osobě a fyzické osobě, která je podnikatelem (dále jen „osoba“), porušila-li povinnost stanovenou právním předpisem kraje.“. Uvedené ustanovení napadeno není.

b) Podle čl. 1 Listiny jsou lidé svobodní a rovní v důstojnosti i v právech. Základní práva a svobody jsou nezadatelné, nezcizitelné, nepromlčitelné a nezrušitelné. Podle čl. 3 odst. 1 Listiny základní práva a svobody se zaručují všem bez rozdílu pohlaví, rasy, barvy pleti, jazyka, víry a náboženství, politického či jiného smýšlení, národního nebo sociálního původu, příslušnosti k národnostní nebo etnické menšině, majetku, rodu nebo jiného postavení.

Z návrhu na zrušení uvedeného textu je patrné, že navrhovatelé mimo jiné poukazují na neslučitelnost uplatnění hlediska majetkových poměrů pro posouzení přiměřenosti stano-

vení výše pokuty se zárukou základních práv a svobod podle citovaných ustanovení čl. 1 a čl. 3 odst. 1 Listiny.

Lze konstatovat, že rovnost ve smyslu čl. 1 Listiny není podle ustálené judikatury Ústavního soudu chápána abstraktně, nýbrž ve vztahu k důstojnosti a právům člověka, tedy bez privilegií a bez diskriminace (např. majetkové). Na uvedenou souvislost poukázal již Ústavní soud ČSFR, který uvedl, že „rovnost občanů před zákonem nebyla chápána jako abstraktní kategorie, ale vždy byla přičítána k určité právní normě, pojmána ve vzájemném poměru různých subjektů apod. ... Rovnost relativní, jak ji mají na mysli všechny moderní ústavy, požaduje pouze odstranění neodůvodněných rozdílů ... Speciální normy mohou pro určité obory stanovit zvláštní kritéria rovnosti, která ze všeobecného principu neplynou, protože aplikací zásady rovnosti nejsou stanoveny tak přesné meze, aby vylučovaly jakékoliv volné uvážení těch, kteří je aplikují“ (viz nálezy Ústavního ČSFR sp. zn. Pl. ÚS 22/92, Sbírka usnesení a nálezů Ústavního soudu ČSFR č. 1, ročník 1992, nálezy č. 11, str. 37 – 38).

Ústavní soud dovozuje, že v ustanovení § 11 odst. 3 zákona o krajích použité slovo „zejména“ vyjadřuje demonstrativní charakter kritérií, ke kterým kraj při stanovení výše pokuty přihlíží (přihlížet musí). Slovní obrat „k majetkovým“ je třeba interpretovat ve spojení se slovy „zejména“ a „jakož i“, takže zákon nevylučuje možnost přihlídnout i k jiným poměrům postižované osoby než jsou její poměry majetkové. Ústavní soud přitom konstatuje, že zákonodárcem zvolená dikce představuje z gramatického hlediska nikoli nejvhodnější řešení, které však lze v souladu se zásadou minimalizace zásahů Ústavního soudu do právního řádu překlenout ústavně konformním výkladem naříkané normy. Skutečnost, že zákonodárce v demonstrativním výčtu kritérií, ke kterým musí kraj při ukládání pokut přihlížet, zařadil vedle kritérií objektivních (povaha, závažnost, doba trvání a následky protiprávního jednání) pouze jedno kritérium subjektivní povahy (majetkové poměry delikventa), nelze chápat jako zákaz neumožňující kraji, aby byly náležitým způsobem vzaty v úvahu i jiné poměry postižované osoby, než jsou její poměry majetkové. Samotné zkoumání majetkových poměrů je v českém právním řádu (obdobně jako v právních řádech ostatních vyspělých zemí) ostatně zakotveno v řadě souvislostí (nejen jako kritérium pro přiměřenost ukládané sankce) a podle přesvědčení Ústavního soudu je nelze a limine interpretovat jako protiústavní proto, že zavádí nerovnost v důstojnosti a právech.

Pokud navrhovatelé tvrdí, že zavedením kritéria majetkových poměrů do rozhodování o výši sankce dochází k možné diskriminaci podle majetku, tj. k porušení principu rovnosti, je třeba toto tvrzení odmítnout. Ústavní soud konstantně judikuje, že nechápe rovnost jako absolutní, nýbrž jako relativní (a nadto akcesorickou ve vztahu k jiným základním právům a svobodám). S pojmem relativní rovnosti úzce souvisí pojem přiměřenosti zásahu do základních práv. Z charakteru pokuty jako majetkové sankce nutně vyplývá, že má-li být individualizovaná a přiměřená, musí reflektovat i majetkové poměry potrestaného. Stejná výše pokuty uložená majetnému se bude jevit jako směšná a neúčinná, zatímco v případě postihu nemajetného může působit drakonicky a likvidačně. Není tedy porušením principu relativní rovnosti, když dvěma osobám v různých situacích bude uložena pokuta v různé výši, byť by jediným rozdílem jejich situace měly být právě rozdílné majetkové poměry. Z věcného hlediska (účel zákona) lze dokonce dospět k závěru, že kritérium zkoumání majetkových poměrů delikventa při úvaze o výši ukládané pokuty je nezbytné a komplementární – nikoli ovšem proto, že vysoké pokuty by byly nevymahatelné (jak tvrdí Poslanecká sněmovna), ale vzhledem k riziku „likvidačního“ účinku nepřiměřeně vysoké pokuty. Pokuta jakožto trest musí být diferencovaná, aby efektivně působila jako trest i jako odstrašení (individuální a generální prevence). Ústavní soud již před časem vyslovil, že „egalitářský universalismus by nutně vyvolal hluboce nefunkční sociální účinky“ (srov. nálezy sp. zn. Pl. ÚS 4/95, Sbírka rozhodnutí, svazek 3, str. 215; nálezy byl vyhlášen pod č. 168/1995 Sb.). Problematikou přiměřenosti majetkových sankcí ve vztahu k osobním poměrům sankcionovaných osob se Ústavní soud podrobně zabý-

val ve svém nálezu sp. zn. Pl. ÚS 3/02, na který odkazuje, a považuje za nezbytné zdůraznit, že i v tomto nálezu konstatoval, že „pokuta může být slučitelná s čl. 11 Listiny a čl. 1 Dodatkového protokolu, jestliže umožňuje – alespoň do určité míry – vzít v úvahu majetkovou situaci delikventa“ (srov. nález sp. zn. Pl. ÚS 3/02, Sbírka rozhodnutí, svazek 27, str. 187; nález byl vyhlášen pod č. 405/2002 Sb.).

B. Ústavní soud zdůrazňuje, že část ustanovení § 11 odst. 3 zákona o krajích ve slovech „jakož i k přiměřenosti výše pokuty vzhledem k majetkovým poměrům osoby, která se protiprávního jednání dopustila“ nepředstavuje protiústavní zásah do zásady rovnosti v právech. Navrhovatelé se mylí, když tvrdí, že „hledisko přiměřenosti výše pokuty majetkovým poměrům osoby, která se dopustila protiprávního jednání, není vyjádřeno ani v jiných normách právního řádu České republiky, které upravují správní delikty“. Se zkoumáním poměrů určité osoby se lze v právním řádu setkat častěji, např. v ustanovení § 83 odst. 1 zákona o Ústavním soudu („Odůvodňují-li to osobní a majetkové poměry stěžovatele, zejména neměli dostatečné prostředky k placení nákladů spojených se zastoupením ... soudce zpravodaj rozhodne na návrh stěžovatele podaný před prvním ústním jednáním, že náklady na jeho zastoupení zcela nebo zčásti zaplatí stát.“), v ustanovení § 31 odst. 1 trestního zákona („Při stanovení druhu trestu a jeho výměry přihlédne soud ... k možnosti nápravy a poměrům pachatele.“), v § 54 odst. 1 trestního zákona („Při výměře peněžitého trestu přihlédne soud k osobním a majetkovým poměrům pachatele ...“), v § 73a odst. 2 trestního řádu („přijetí peněžitě záruky je přípustné ..., a zároveň s přihlédnutím k osobě a majetkovým poměrům obviněného nebo toho, kdo za něho složení peněžitě záruky nabízí ...“), v ustanovení § 91 odst. 1 trestního řádu („Před prvním výsledkem je třeba zjistit totožnost obviněného, dotázat se jej na jeho rodinné, majetkové a výdělkové možnosti a předchozí tresty ...“), v § 309 odst. 1 trestního řádu (schválení narovnání a zastavení trestního stíhání je kromě splnění tam uvedených podmínek možné také vzhledem „k osobě obviněného a jeho osobním a majetkovým poměrům“), dále v ustanovení § 450 občanského zákoníku (umožňujícího snížení náhrady škody mimo jiné se zřetelem „k osobním a majetkovým poměrům fyzické osoby“, která škodu způsobila; „k poměrům fyzické osoby, která byla poškozena“), v ustanoveních týkajících se výživného v zákoně o rodině – ustanovení § 85 odst. 2 („podle svých schopností, možností a majetkových poměrů“), § 89 („schopností, možností a majetkových poměrů“), § 92 („schopností, možností a majetkových poměrů“). V oblasti ukládání pokut za správní delikty lze v této souvislosti poukázat např. na zákon č. 15/1998 Sb., o Komisi pro cenné papíry a o změně a doplnění dalších zákonů, (§ 10 odst. 4 – „Při rozhodování o výběru opatření k nápravě nebo sankce podle tohoto zákona je Komise povinna ... vycházet z přiměřenosti při ukládání pokuty vzhledem k majetkovým poměrům osoby.“).

Je zřejmé, že bez zkoumání osobních, majetkových a dalších poměrů osoby, jíž se příslušné řízení dotýká, se v právním řádu v řadě případů obejít nelze. Zákonná úprava zkoumání „poměrů“ podnikající fyzické osoby nebo právnické osoby jako taková tedy není – podle přesvědčení Ústavního soudu – úpravou protiústavní a nezavádí nerovnost v důstojnosti a v právech, jak se navrhovatelé domnívají. Ústavní soud v této souvislosti poukazuje na to, že znalost poměrů dotčené osoby (delikventa) je nutné předpokládat i v případě soudního přezkumu rozhodnutí orgánu kraje o uložení pokuty – který je podle názoru skupiny poslanců dostatečnou ochranou – neboť má-li soudní přezkum chránit proti eventuálním tvrdostem dopadu zákona (v plné jurisdikci pak zvláště), neobejde se ani soud bez informací o poměrech osob, kterým byla pokuta uložena.

Ústavní soud dále nezastává názor, že by zákonem uložené zkoumání majetkových poměrů právnické osoby a fyzické osoby, která je podnikatelem (§ 11 odst. 1 zákona o krajích), vytvářelo „základ pro nepřipustné a protiústavní nerovné zacházení s osobami, které se dopustí totožného protiprávního jednání“. Skupina poslanců jako důvod uvádí nutně odlišnou interpretaci i aplikaci pojmu „majetkové poměry“, a to právě s ohledem na to, že se může

jednat jak o osobu právnickou, tak i o osobu fyzickou. Ústavní soud v této souvislosti pokládá za rozhodující, že v souzené věci se v případě právnické osoby a fyzické osoby, která je podnikatelem (srov. § 11 odst. 3 zákona o krajích) jedná o obdobné subjekty, neboť z hlediska jejich statusu je nutno za kritérium považovat jejich podnikatelskou činnost a majetkové poměry z ní vyplývající a s ní související. Majetkové poměry je proto nutno interpretovat stejně a není důvodu mezi uvedenými subjekty odlišovat. Argumentace skupiny poslanců názorem Ústavního soudu (a contrario) uvedeným pod sp. zn. Pl. ÚS 47/95 in fine (Sbírka rozhodnutí, svazek 5, str. 213; nálezn byl vyhlášen pod č. 122/1996 Sb.) je proto za uvedeného stavu – kdy by ukládání pokut právnickým osobám a podnikajícím fyzickým osobám ve vztahu k těmto osobám nemohlo vést k odlišné interpretaci pojmu „majetkové poměry“ – nepřijatelná.

C. Ústavní soud proto nedospěl k závěru, že by zkoumání majetkových poměrů orgánem kraje bylo protiústavním zásahem do soukromí fyzické osoby, která je podnikatelem, a neoprávněným shromažďováním údajů o ní a že by tak docházelo k porušení čl. 7 odst. 1 a čl. 10 odst. 2 a odst. 3 Listiny; to ostatně skupina poslanců ani blíže nespecifikuje. Tak tomu přirozeně není ani u osob právnických. V této souvislosti lze odkázat na zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon č. 101/2000 Sb.“), jenž v ustanovení § 4 písm. a) hovoří o pojmu „osobní údaj“ (v podstatě umožňující zjistit identitu subjektu údajů) a jenž pod písmenem b) hovoří dokonce o citlivých údajích, jež výslovně vypočítává, přičemž majetkové údaje mezi nimi neuvádí. Podle ustanovení § 5 odst. 2 citovaného zákona správce (tj. i orgány kraje – srov. § 3 odst. 1 zákona) může zpracovávat [srov. § 1 a § 4 písm. e) zákona] osobní údaje se souhlasem subjektu údajů. Bez tohoto souhlasu je může zpracovávat [§ 5 odst. 2 písm. a) zákona], jestliže provádí zpracování stanovené zvláštním zákonem nebo nutné pro plnění povinností stanovených zvláštním zákonem (příkladmo na některé zákony odkazuje). Ústavní soud usuzuje, že takovým zvláštním zákonem je i zákon o krajích (v napadené části) a že činnost kraje (zvažujícího přiměřenost výše pokuty i vzhledem k poměrům delikventa) je zpracováním osobních údajů ve smyslu citovaného ustanovení zákona č. 101/2000 Sb. Obdobný názor na okruh případů, v nichž souhlas subjektu údajů podle § 5 odst. 2 zákona č. 101/2000 Sb. třeba není, lze dovodit i z odborné literatury (srov. Mates, P.: Ochrana osobních údajů. UK v Praze. Karolinum 2002, str. 48).

Pokud jde o citovaný zákon č. 101/2000 Sb., lze však argumentovat – a to na prvním místě – i zásadněji. Uvedený zákon totiž vymezuje v § 1 (předmět úpravy) svoji osobní působnost tak, že se vztahuje na ochranu osobních údajů fyzických osob. Nehrání tedy osoby právnické. Pokud jde o fyzické osoby, které jsou podnikateli – a na něž se vztahuje § 11 zákona o krajích, jehož část je napadena – lze usuzovat stejně, neboť z hlediska jejich statusu je nutno za rozlišovací kritérium považovat jejich činnost podnikatelskou. Údaje o této činnosti (stejně jako v případě právnických osob) tedy – podle mínění Ústavního soudu – ochrany podle zákona č. 101/2000 Sb. nepožívají.

Ze všech těchto důvodů Ústavní soud návrh skupiny poslanců na zrušení části textu ustanovení § 11 odst. 3 zákona o krajích ve slovech „jakož i k přiměřenosti výše pokuty vzhledem k majetkovým poměrům osoby, která se protiprávního jednání dopustila“ podle ustanovení § 70 odst. 2 zákona o Ústavním soudu zamítl.

Předseda Ústavního soudu:
JUDr. Rychetský v. r.

Podle § 14 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů, zaujali k rozhodnutí odlišná stanoviska soudci JUDr. Vojen Güttler a JUDr. Dagmar Lastovecká.

300

N Á L E Z

Ústavního soudu

Jménem České republiky

Ústavní soud rozhodl dne 10. března 2004 v plénu o návrhu Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočky v Liberci, na zrušení části ustanovení § 106 odst. 2 zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění zákona č. 83/1998 Sb.,

takto:

Slova „od 200 000 Kč“ v § 106 odst. 2 zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění zákona č. 83/1998 Sb., se zrušují dnem vyhlášení nálezu ve Sbírce zákonů.

Odůvodnění

Ústavní soud obdržel dne 27. 5. 2003 návrh Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočky v Liberci, podle čl. 95 odst. 2 Ústavy České republiky (dále jen „Ústava“) na zrušení části ustanovení § 106 odst. 2 zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění zákona č. 83/1998 Sb., (dále jen „stavební zákon“), a to slov „od 200 000 Kč“, pro rozpor s čl. 1 Ústavy, čl. 1 a čl. 11 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“) a čl. 1 Dodatkového protokolu k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Dodatkový protokol“).

Krajský soud v návrhu rekapituluje řízení, které předcházelo jeho návrhu. Ve stavebním řízení byla Fondu dětí a mládeže „v likvidaci“ uložena pokuta 200 000 Kč za nedokončení neodkladných zabezpečovacích prací spočívajících v oplocení a částečné stabilizaci krovu a jejich „zavětrování“, jakož i další zabezpečovací práce, označené jako porušení povinnosti vymezené § 106 odst. 2 písm. g) stavebního zákona. Fond dětí a mládeže „v likvidaci“ ve správním řízení a v žalobě proti správním rozhodnutím o uložení pokuty namítal, že provedl práce v mezích svých možností, a že zřícení části střechy vyvolalo mimořádně nepříznivé počasí. Upozornil, že jako státní organizace v likvidaci nemá peníze na nové investiční akce. Krajský soud má za to, že dolní hranice pokuty 200 000 Kč neumožňuje přihlídnout k uvedeným poměrům a zejména k tomu, že podle čl. I bodu 4 zákona č. 364/2000 Sb., o zrušení Fondu dětí a mládeže a o změnách některých zákonů, likvidátor jednající jménem tohoto fondu může nové závazky převzít jen v přímé souvislosti s „ukončením nevyřízených závazků“. Krajský soud se domnívá, že slova „od 200 000 Kč“ v § 106 odst. 2 stavebního zákona, stanovující nejnižší pokutu pro vymezené delikty v oblasti staveb, jsou neslučitelná s uvedenými články Ústavy, Listiny a Dodatkového protokolu. Argumentaci nachází v závěrech nálezu Ústavního soudu ze dne 13. 8. 2002 vyhlášeného pod č. 405/2002 Sb. Soud upozorňuje na nerovnost mezi zněním odstavců 2 a 3 § 106 stavebního zákona. V přílohách soud předkládá žalobu a jí napadená rozhodnutí orgánů stavební správy.

Ústavní soud vyzval dne 4. 6. 2003 k vyjádření Poslaneckou sněmovnu a Senát Parlamentu České republiky a požádal krajský soud o zapůjčení spisu.

Poslanecká sněmovna ve svém vyjádření rekapituluje návrh soudu včetně odkazu na dosavadní judikaturu Ústavního soudu a průběh legislativního procesu. Nynější znění § 106 odst. 2 stavebního zákona bylo novelizováno zákonem č. 83/1998 Sb., předkladatelem návrhu byla vláda České republiky. Podle důvodové zprávy vedla k úpravě § 105 a 106 potřeba zásadně změnit výše pokut za stavební delikty zjištěná v připomínkovém řízení a stanovit roz-

mezi sazeb za přestupky i správní delikty. Zpřísnění postihů bylo podporováno některými městy, která mají největší zkušenosti se stavební nekázní. Návrh zákona byl schválen předepsanou většinou poslanců dne 13. 2. 1998, Senát jej schválil dne 18. 3. 1998, prezident republiky podepsal dne 6. 4. 1998 a zákon byl řádně vyhlášen. Zákonodárny sbor jednal v přesvědčení, že přijatý zákon je v souladu s Ústavou, ústavním pořádkem i mezinárodními smlouvami. Je na Ústavním soudu, aby posoudil ústavnost napadeného ustanovení.

Senát ve vyjádření k návrhu rovněž uvádí, že jedním z důvodů rozsáhlé novely stavebního zákona účinné od 1. 7. 1998 byla snaha o zpřísnění sankcí za porušování jím určených povinností za účelem upevnění kázně při provádění a užívání staveb. Přijetím novely byl v zájmu dosažení tohoto cíle sice výrazně zúžen rozsah správního uvážení příslušného správního orgánu, avšak nebyl odstraněn zcela. Správní orgán má nadále zvažovat okolnosti případu a vzít je na zřetel při stanovení pokuty. Senát připomíná, že uvedený záměr navrhovatele akceptoval a dne 18. 3. 1998 schválil návrh zákona v podobě přijaté Poslaneckou sněmovnou. Při projednávání návrhu neshledal, jak již konstatoval ve svém vyjádření k návrhu vedenému pod sp. zn. Pl. ÚS 3/02, ústavní důvody pro nesouhlas. Je na Ústavním soudu, aby s přihlédnutím k nálezu publikovanému pod č. 405/2002 Sb., který se týkal dolní hranice pokut podle § 106 odst. 3 stavebního zákona, napadené ustanovení posoudil. Senát v příloze zaslal část těsnopisecké zprávy o projednávání této novely.

Způsob přijetí zákona č. 83/1998 Sb., kterým byly nově stanoveny pokuty za delikty v oblasti stavební správy, byl již předmětem zkoumání Ústavního soudu při projednávání věci sp. zn. Pl. ÚS 3/02. Výsledky opravňují k posouzení návrhu ve věci samé, neboť Ústavní soud konstatoval, že zákon byl přijat a vydán ústavně předepsaným způsobem, v mezích Ústavou stanovené kompetence, při dodržení kvor stanovených v čl. 39 odst. 1 a 2 Ústavy.

Východiskem pro nález Ústavního soudu jsou, nechce-li se zásadně odchýlit od své dřívější judikatury, závěry vyjádřené v již citovaném nálezu ze dne 13. 8. 2002 ve věci sp. zn. Pl. ÚS 3/02 (vyhlášen pod č. 405/2002 Sb. a uveřejněn také ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu, svazek 27, nález č. 105) o návrhu Krajského soudu v Hradci Králové na zrušení slov „od 500 000 Kč“ v § 106 odst. 3 stavebního zákona.

V citovaném nálezu Ústavní soud konstatoval, že zakotvení minimální výše pokuty do zákona v zásadě sleduje legitimní cíl, neboť daleko zřetelnějším způsobem, než by tomu bylo pouze při stanovení horní sazby, umožňuje odlišit závažnost či nebezpečnost těch kterých typů protiprávních jednání. Vedlejším dopadem tohoto kroku je, že se omezuje prostor pro správní uvážení příslušných státních orgánů, což má své pozitivní důsledky např. v tom, že do určité míry sjednocuje výši ukládaných trestů, případně omezuje prostor pro svévolné či korupcí ovlivněné jednání správních orgánů. Může se tak jevit jako určitý prostředek ochrany před eventuální diskriminací, na druhé straně však větší či menší měrou paušalizuje závažnost protiprávního jednání, což vede k omezení možnosti správního orgánu přihlédnout ke konkrétním okolnostem případu, osobě delikventa a k jeho poměrům.

Ústavní soud dospěl k závěru, že pokuta může za určitých okolností představovat zásah zejména do základního práva podle čl. 11 odst. 1 Listiny. Pokutu lze považovat za zásah s ústavněprávní dimenzí, a to v případě, pokud zasahuje do majetkových poměrů jedince se značnou intenzitou. Ústavní soud proto posuzoval účel zásahu ve vztahu k použitým prostředkům, přičemž měřítkem pro toto posouzení byla zásada proporcionality. Stupňování represe představované zvýšením horní hranice sankce může naplnit zamýšlený cíl a vzhledem k dostatečnému prostoru pro zohlednění okolností konkrétního případu umožňuje dostát i podmínce přiměřenosti zásahu. Stanovování a zvyšování dolní hranice sankce minimalizující tento prostor neumožňuje přirozeně vždy uplatnit zásah přiměřený, poněvadž může mít ve vztahu k subjektům, jimž je sankce v podobě pokuty ukládána, někdy i charakter likvidační. Ze shora uvedených důvodů Ústavní soud část ustanovení § 106 odst. 3 stavebního zákona nálezem ve věci sp. zn. Pl. ÚS 3/02 zrušil.

Ústavní soud v citovaném nálezu respektoval vázanost petitem, a nemohl tak zrušit nyní napadenou část ustanovení § 106 odst. 2. Poukázal však na možné narušení systémové vazby a nastolení nerovnosti s ustanovením § 106 odst. 2 stavebního zákona, v jehož případě spodní hranice pokuty zůstala zachována. Nepřímo také vyjádřil očekávání, že zákonodárce posoudí i jeho ústavnost.

Hodnocení návrhu podaného Krajským soudem v Ústí na Labem, pobočkou v Liberci, nemůže být tedy ve své podstatě odlišné. Nejnižší zákonem stanovené pokuty za zákonodárcem vymezená „středně“ závažná porušení stavebních předpisů podle § 106 odst. 2 stavebního zákona mohou představovat v takových případech, který řeší krajský soud, stejný neústavní zásah, jenž byl už Ústavním soudem shledán. Rozdíl mezi nejnižší sazbou pokuty ve výši 500 000 Kč v již vyřešeném případě a 200 000 Kč v případě právě řešeném se nejeví podstatný. Pokuta minimálně 200 000 Kč za delikty vymezené v § 106 odst. 2 stavebního zákona může být v mnoha individuálních případech stejně likvidační jako pokuta 500 000 Kč za delikty zákonodárcem hodnocené jako „závažnější“, vymezené v § 106 odst. 3 stavebního zákona. Další existence nyní napadeného ustanovení by nadto potvrzovala nerovnováhu mezi postihy za jinak závažné delikty proti stavebnímu právu předvídané stavebním zákonem ve znění po zásahu Ústavního soudu v roce 2002.

Nad rámec předchozí argumentace Ústavní soud podotýká, že neposuzoval okolnosti individualizace správního trestání, k němuž v předchozím správním řízení došlo, neboť řízení o návrhu na zrušení části zákona ve smyslu čl. 87 odst. 1 písm. a) Ústavy je prostředkem abstraktní kontroly norem. Závěr, k němuž Ústavní soud dospěl, nepředjímá výsledek konkrétního přezkumu a řízení o deliktním jednání Fondu dětí a mládeže „v likvidaci“, které v současné době probíhá před Krajským soudem v Ústí nad Labem, pobočkou v Liberci. Ústavní soud se rovněž jen okrajově může vyjádřit k poukazu na omezení správce fondu podle právní úpravy dané zvláštním zákonem (obdobné je to ovšem např. u správců konkursních podstat). Zákaz vstupovat do nových závazků nemůže bránit plnění povinností v důležitém veřejném zájmu. Povinnosti vyplývající z předpisů zajišťujících důležité veřejné zájmy (zde stavební zákon) musí mít přednost před úpravou určující nakládání s majetkem, eventuálně tato úprava musí být vykládána takovým způsobem, aby splnění uvedených povinností připouštěla. Argumentace spočívající v přijetí názoru, že právnická osoba v likvidaci má menší míru odpovědnosti za stav a správu věcí, jichž je vlastníkem, by mohla závislostí na momentálních majetkových a organizačních poměrech založit faktickou nerovnost mezi obsahem vlastnického práva jednotlivých vlastníků.

Vzhledem k uvedeným argumentům, z velké části v judikatuře Ústavního soudu již artikulovaným, má Ústavní soud za to, že napadené ustanovení, resp. jeho část je neslučitelné s principy právního státu, Listiny a čl. 1 Ústavy a představuje rozpor s čl. 1 a čl. 11 odst. 1 Listiny a čl. 1 Dodatkového protokolu. Proto Ústavnímu soudu nezbylo, než je podle § 70 odst. 1 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů, zrušit.

Předseda Ústavního soudu:
JUDr. Rychetský v. r.

Vydává a tiskne: Tiskárna Ministerstva vnitra, p. o., Bartůňkova 4, pošt. schr. 10, 149 01 Praha 415, telefon: 272 927 011, fax: 974 887 395 – **Redakce:** Ministerstvo vnitra, Nad Štolou 3, pošt. schr. 21/SB, 170 34 Praha 7-Holešovice, telefon: 974 832 341 a 974 833 502, fax: 974 833 502 – **Administrace:** písemné objednávky předplatného, změny adres a počtu odebíraných výtisků – MORAVIAPRESS, a. s., U Póny 3061, 690 02 Břeclav, telefon: 519 305 161, fax: 519 321 417. Objednávky ve Slovenské republice přijímá a titul distribuuje Magnet-Press Slovakia, s. r. o., Teslova 12, 821 02 Bratislava, tel.: 00421 2 44 45 46 28, fax: 00421 2 44 45 46 27. **Roční předplatné** se stanovuje za dodávku kompletního ročníku včetně rejstříku a je od předplatitelů vybíráno formou záloh ve výši oznámené ve Sbírce zákonů. Závěrečné vyúčtování se provádí po dodání kompletního ročníku na základě počtu skutečně vydaných částek (první záloha na rok 2004 činí 3000,- Kč, druhá záloha na rok 2004 činí 3000,- Kč) – Vychází podle potřeby – **Distribuce:** MORAVIAPRESS, a. s., U Póny 3061, 690 02 Břeclav, celoroční předplatné – 516 205 176, 519 305 176, objednávky jednotlivých částek (dobírky) – 516 205 179, 519 305 179, objednávky-knihkupci – 516 205 161, 519 305 161, faxové objednávky – 519 321 417, e-mail – sbirky@moraviapress.cz, zelená linka – 800 100 314. **Internetová prodejna:** www.sbirkyzakonu.cz – **Drobný prodej – Benešov:** Oldřich HAAGER, Masarykovo nám. 231; **Brno:** Ing. Jiří Hrazdil, Vranovská 16, SEVT, a. s., Česká 14, Knihkupectví JUDr. Oktavián Kocián, Příkop 6, tel.: 545 175 080; **Břeclav:** Prodejna tiskovin, 17. listopadu 410, tel.: 519 322 132, fax: 519 370 036; **České Budějovice:** SEVT, a. s., Česká 3, tel.: 387 432 244; **Hradec Králové:** TECHNOR, Wonkova 432; **Hrdějovice:** Ing. Jan Fau, Dlouhá 329; **Cheb:** EFREX, s. r. o., Karlova 31; **Chomutov:** DDD Knihkupectví – Antikvariát, Ruská 85; **Kadaň:** Knihařství – Přibíková, J. Švermy 14; **Kladno:** eL VaN, Ke Stadionu 1953; **Klatovy:** Krameriovo knihkupectví, nám. Míru 169; **Liberec:** Podještědské knihkupectví, Moskevská 28; **Litoměřice:** Jaroslav Tvrdík, Lidická 69, tel.: 416 732 135, fax: 416 734 875; **Most:** Knihkupectví „U Knihomila“, Ing. Romana Kopková, Moskevská 1999; **Olomouc:** ANAG, spol. s r. o., Denisova č. 2, Zdeněk Chumchal – Knihkupectví Tycho, Ostružnická 3; **Opava:** FERRAM, a. s., prodejna KNIHA Mezi trhy 3; **Ostrava:** LIBREX, Nádražní 14, Profesio, Hollárova 14, SEVT, a. s., Nádražní 29, Petr Gřeš, Markova 34; **Otrokovice:** Ing. Kučeřík, Jungmannova 1165; **Pardubice:** LEJHANEK, s. r. o., třída Míru 65; **Plzeň:** TYPOS, a. s. Úslavská 2, EDICUM, Vojanova 45, Technické normy, Lábkova pav. č. 5; **Praha 1:** Dům učebnic a knih Černá Labuť, Na Poříčí 25, FIŠER-KLEMENTINUM, Karlova 1, LINDE Praha, a. s., Opletalova 35, NEOLUXOR s. r. o., Václavské nám. 41; **Praha 2:** ANAG, spol. s r. o., nám. Míru 9 (Národní dům); **Praha 4:** SEVT, a. s., Jihlavská 405, Donáška tisku, Nuselská 53, tel.: 272 735 797-8; **Praha 5:** SEVT, a. s., E. Peškové 14; **Praha 6:** PPP – Staňková Isabela, Puškinovo nám. 17; **Praha 8:** JASIPA, Zenklova 60, Specializovaná prodejna Sbírky zákonů, Sokolovská 35, tel.: 224 813 548; **Praha 9:** Abonentní tiskový servis-Ing. Urban, Jablonecká 362, po-pá 7–12 hod., tel.: 286 888 382, e-mail: tiskovy.servis@abonent.cz; **Praha 10:** BMSS START, s. r. o., Vinohradská 190; **Přerov:** Knihkupectví EM-ZET, Bartošova 9, Jana Honková – YAHOO – i – centrum, Komenského 38; **Sokolov:** KAMA, Kalousek Milan, K. H. Borovského 22, tel.: 352 303 402; **Šumperk:** Knihkupectví D & G, Hlavní tř. 23; **Tábor:** Milada Šimonová – EMU, Budějovická 928; **Teplíce:** Knihkupectví L & N, Masarykova 15; **Trutnov:** Galerie ALFA, Bulharská 58; **Ústí nad Labem:** Severočeská distribuční, s. r. o., Havířská 327, tel.: 475 259 032, fax: 475 259 029, Kartoan, s. r. o., Solvayova 1597/3, Vazby a doplňování Sbírek zákonů včetně dopravy zdarma, tel.+fax: 475 501 773, www.kartoon.cz, e-mail: kartoon@kartoon.cz; **Zábřeh:** Mgr. Ivana Patková, Žižkova 45; **Zatec:** Prodejna U Pivovaru, Žižkovo nám. 76, Jindřich Procházka, Bezděkov 89 – Vazby Sbírek, tel.: 415 712 904. **Distribuční podmínky předplatného:** jednotlivé částky jsou expedovány neprodleně po dodání z tiskárny. Objednávky nového předplatného jsou vyřizovány do 15 dnů a pravidelné dodávky jsou zahajovány od nejbližší částky po ověření úhrady předplatného nebo jeho zálohy. Částky vyšlé v době od zaevidování předplatného do jeho úhrady jsou doposílány jednorázově. Změny adres a počtu odebíraných výtisků jsou prováděny do 15 dnů. **Reklamacce:** informace na tel. číslech 516 205 174, 519 305 174. V písemném styku vždy uvádějte IČO (právnícká osoba), rodné číslo (fyzická osoba). **Podávání novinových zásilek** povoleno Českou poštou, s. p., Odštěpný závod Jižní Morava Ředitelství v Brně č. j. P/2-4463/95 ze dne 8. 11. 1995.